

Izkoriščenost potenciala hlodovine listavcev v Sloveniji

Špela Ščap, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 16.01.2023 (<https://doi.org/10.20315/IG.2023.0003>)

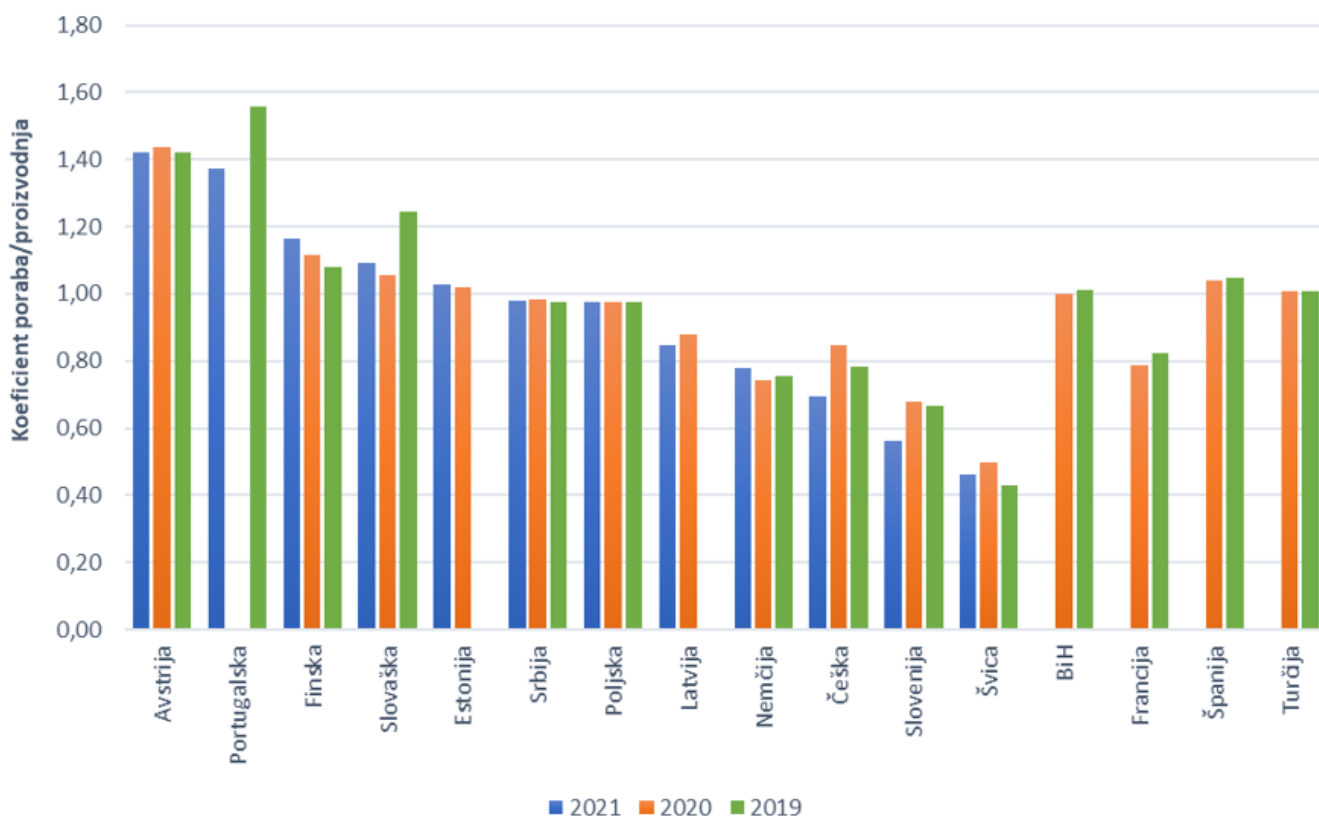

V strukturi proizvodnje gozdnih lesnih sortimentov (GLS) listavcev iz slovenskih gozdov tradicionalno prevladuje skupina les za kurjavo. Proizvodnja lesa za kurjavo listavcev znaša okrog 1 milijon m³ na leto, kar predstavlja več kot polovico skupne letne proizvodnje GLS listavcev v državi (Ščap in Krajnc, 2021). Se pa v zadnjih letih povečuje delež hlodov za žago in furnir listavcev v skupni proizvodnji GLS listavcev in sicer je le ta v letu 2021 znašal 25 %, kar je največ po letu 2007 (Ščap, 2022).

V letu 2021 je proizvodnja hlodov za žago in furnir listavcev v Sloveniji znašala 467.217 neto m³, kar je največ v zadnjih dvajsetih letih. Uvoz in izvoz hlodovine listavcev Statistični urad RS (SURS) od leta 2017 naprej spremlja le znotraj skupne kategorije »okrogli industrijski les listavcev«, zato ju od takrat naprej ocenjujemo, na podlagi več različnih virov. Izvoz je v letu 2021 po ocenah tako znašal okrog 248.000 m³, kar predstavlja 53 % proizvodnje. Pri interpretaciji tega podatka je potrebna previdnost še zaradi možnega t. i. »ponovnega izvoza« (ang. »re-export«), saj del izvoza lahko izvira iz uvoza. Zaradi ocenjenih količin zunanje trgovine hlodovine listavcev ter zaradi neznanih količin o »ponovnem izvozu« blaga, je ocenjena tudi bilančna poraba hlodov za žago in furnir listavcev. Po oceni je le ta v letu 2021 znašala okrog 263.000 m³.

Po podatkih mednarodne organizacije UNECE je Slovenija na repu držav glede na vrednost koeficienta, ki primerja predelavo in proizvodnjo v primeru hlodovine listavcev (slika 1) (UNECE, 2022). Le ta je v letu 2021 za našo državo znašal 0,56 (UNECE, 2022). Koeficient poraba/proizvodnja nakazuje uravnoveženost med proizvodnjo in porabo virov; če je koeficient > 1 pomeni, da je poraba večja od proizvodnje in hkrati je prisoten zunanjetrgovinski primanjkljaj, če je koeficient < 1 pa pomeni, da je poraba manjša od proizvodnje in hkrati je prisoten zunanjetrgovinski presežek (Ščap, 2020). Za Slovenijo je torej značilna neuravnoveženost med proizvodnjo in porabo in je prisoten zunanjetrgovinski presežek te skupine GLS (izvoz je večji od uvoza).

Povprečna vrednost koeficienta, ki primerja predelavo in proizvodnjo hlodovine listavcev evropskih držav, ki letno proizvedejo nad 200.000 m³ hlodovine listavcev in so hkrati pred Slovenijo, znaša 1,04 (UNECE, 2022). Države, ki so v letu 2021 imele zabeleženo večjo porabo hlodovine listavcev od proizvodnje so po podatkih UNECE: Avstrija, Portugalska, Finska, Slovaška in Estonija.

Slika 1: Koeficient poraba/proizvodnja hlodov za žago in furnir listavcev v izbranih evropskih državah za obdobje 2019–2021 (vir: UNECE, preračuni GIS)

Viri

Ščap, Š. 2020. Izkoriščenost potenciala hlodovine iglavcev v Sloveniji. InfoGozd : skrbno z gozdom, 1, 9: 7-9.

Ščap, Š., Krajnc, N. 2021. Tokovi okroglega lesa v Sloveniji. Gozdarski vestnik, 79, 7/8: 251-258.

Ščap, Š. 2022. Predelava lesa v industriji se povečuje. Spletni portal WoodChainManager: <https://wcm.gozdis.si/sl/novice/2022110308294310/predelava-lesa-v-industriji-se-povecuje/> (dne 5. 1. 2023)

UNECE, 2022. Market Forecast Tables for 2019-2021. <https://unece.org/forests/coffi-market-forecasts> (dne 5. 1. 2023)

Lesgobio

Prispevek je nastal v okviru ciljnega raziskovalnega projekta LesGoBio